

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

9. Θέσης Πατησίων δρόμ. 9.
Αι συνδρομαι, ἀποστέλλονται ἀπ' εύ-
θειας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου,
χαρτονομισμάτων, χρυσοῦ καὶ λ.

Άνγοντος Μακέ: Ο ΚΟΜΗΣ ΛΑΒΕΡΝΗ, (μετὰ εἰκόνων) μετάφρασις
Χαρ. 'Arrivou, (συνέχεια). — Fortuné Boisgobey: ΤΟ ΚΟΜΜΕΝΟ
ΧΕΡΙ, μετάφρασις Αισώπου, (συνέχεια). — Γρηγορίου Δ. Σεροπούλου:
ΑΝΩΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, (συνέχεια).

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

προσληπτώσει

Ἐν Αθήναις φρ. 8, ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
ἐν τῷ ἔξωτερῳ φρ. χρυσ. 15.
Ἐν 'Ρωσίᾳ ρούβλια 6.

Έθεαθη δ Βωμπάν κεκλιμένος σχεδὸν δρισθεν ποφίνων πλήρων χώματος. (σελ. 147).

ΑΓΓΟΥΣΤΟΥ ΜΑΚΕ

Ο ΚΟΜΗΣ ΛΑΒΕΡΝΗ
ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΧΑΡ. ΑΝΝΙΝΟΥ

[Συνέχεια]

Αἱ νεάνιδες ἀπεδέχοντο ἀταράχως καὶ
ἄνευ φιλαρεσκείας τὰς φιλοφρονήσεις ἐκεί-
νας, τὰς ὄφειλομένας καὶ εἰς τὴν εὐγενῆ τῶν
περιποίησιν καὶ εἰς τὸ γένος τῶν. 'Ἐκα-
στος τῶν ἀξιωματικῶν ἔκείνων εἶχεν ἵσως

εἰς ἄλλο μοναστήριον ἀδελφὴν ἢ συγγενῆ
του, πρὸς ἣν μετ' εὐχαριστήσεως θά ἔ-
βλεπε νὰ προσεφέροντο μετ' ἴσης ἀδρό-
τητος οἱ ἀξιωματικοὶ ἄλλου στρατοῦ. Ο

'Ιασπίνος ἐτοποθετήθη δρισθεν τῆς μαρ-
κησίας, ἡ δὲ Νανών ἀπέφευγεν αὐτὸν ὡς
Σατανᾶν. Ο Γερέρδος ἴστατο εἰς ἀπό-
στασιν δύο βημάτων ἀπὸ τῆς Ἀντωνιέτ-
τας καὶ ἔβλεπε σχεδὸν ἀναπαλλομένην
τὴν καρδίαν τῆς ὑπὸ τὴν στολήν της, ἡ-
σθάνετο σχεδὸν τὸ θάλπος τῆς πνοῆς
της, ἀλλ' ἐπροτίμα νὰ σιγῇ καλλιον πα-

ρὰ νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτὴν χυδαίαν τινὰ φρά-
σιν, ἐπροτίμα νὰ μείνῃ νεκρὸς παρὰ νὰ
προφέρῃ Βέβηλόν τινα λόγον.

'Ο πονηρὸς νεκνίας, ὁ σηματιοφόρος,
παρετήρει τὴν σκηνὴν ταύτην καὶ ἔβλεπε
τὴν ταραχήν· ἡ φυσικὴ τῆς νεότητος
ζωηρότης, ὑποβοηθοῦντος καὶ τοῦ οἴ-
νου, ἐξῆψαν αὐτὸν. Θελκτικὸς καὶ ρόδινος
τὴν ὄψιν, μὲ τὸ στόμα κοσμουμένον ὑπὸ
χαριεσπατού μειδάματος, ἐπλησίασε πρὸς
τὴν κυρίαν Μαϊντενών καὶ μεθ' ὑπόκλι-
σιν τόσον μακράν, ὅστε ἐφάνη ὡς προοί-

μιον προσφωνήσεως καὶ προσείλκυσε τὴν γενικὴν προσοχήν.

— Κυρία, εἶπε, πρὸς τίνα νὰ ἔκδηλωσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας; πρὸς υμᾶς, τὴν ἀπόλυτον δέσποιναν πάντων η πρὸς τὰς εὐγενεῖς ταύτας κυρίας, τὰς εὐγενῶς φιλοξενούσας ἡμᾶς; Πρέπει καὶ πρὸς υμᾶς καὶ πρὸς ἑκείνας. Ἀναγινώσκω εἰς τοὺς ὄφθαλμους τῶν συντρόφων μου τὴν ἐπιθυμίαν, τὴν ὅποιαν δὲν τολμῶσι νὰ ἔκφράσωσιν. Εἶναι σοβαρώτεροι αὐτοῦ καὶ ἐπιψυλακτικώτεροι ἐμοῦ· ἀλλ’ ἔγω ἔχω περισσοτέραν εἰλικρίνειαν καὶ περισσοτέραν τόλμην. Τοῦτο δὲ προέρχεται ἐκ τῆς εὐδοκιμήσεως τῶν πρώτων μου πολεμικῶν ἔργων, τὸ στάδιον τῶν διπίσιων ἐνεκαίνισα σήμερον, καὶ δι’ ἀλλοι παρέχεται τόσον ἔνδοξον ἀνταμοιθήν. Πρὸ δὲ λίγου, κυρία, κατὰ τὴν ἀφίξιν μας, τὸ παραδειγμα τοῦ κυρίου Λαζαρενῆ ἐνέπνευσε καὶ εἰς ἡμᾶς τὸ θάρρος ν’ ἀσπασθῶμεν τὴν χειρά σας. Ἀλλὰ νῦν, τὸ λαμπρὸν συμπόσιον, ὅπερ αἱ κυρίεις αὐταῖς εὐηρεστήθησαν νὰ μᾶς παραθέσωσιν, ἡ καλοκαγαθίας των καὶ ἡ ὑμετέρα εὐμένεια μ’ ἐνθαρρύνουσι νὰ παρακαλέσω ἡμᾶς, ὥστε μᾶς χορηγήσετε ἀλλην μίαν χάριν. Οἱ Γάλλοι εὐπατρίδαι εἰνε ἀπαίτητοι ὅσακις εὑρίσκονται ἐν ἐκστρατείᾳ. Ἐπιτρέψατε ἡμῖν νὰ χαιρετίσωμεν δι’ ἐνὸς ἀσπασμοῦ εὐσεβάστου, τὰς κυρίας αὐτάς, αἴτινες ὑπενθυμίουσιν εἰς ἔνα ἔκαστον ἡμῶν μίαν ἀδελφὴν ἡ μίαν φίλην· οἱ φίλοι των ἡ οἱ ἀδελφοὶ των θ’ ἀποδώσωσιν, ἐλπίζω, τὸν ἀσπασμὸν τοῦτον, εἰς τὰς ἴδιας μας ἀδελφάς.

Μέγας θρύβος ἐπηκοιλούθησε μετὰ τὰς λέξεις ταύτας· οἱ ἀξιωματικοὶ ἐγέλων καὶ ἔχειροκρότουν· αἱ μοναχαὶ ἡρυθρίων πάσαι ὑπὸ τὸν πέπλον των, ἀλλὰ καὶ πασῶν τὰ ὅμιματα ἔξηστραψαν. Περὶ δὲ τῆς κυρίας Μαίντενών, ἡτις ἡγροσάσθη μεθ’ ὑπομονῆς τοὺς λόγους ἑκείνους, οὐδεὶς ἡτο βέβχιος, οὐδὲ ἀυτὸς ὁ φήτωρ, ὅτι θ’ ἀπεδέχετο τὴν αἴτησιν εὐμενῶς.

Αλλὰ τὸ γόντρον τῆς νεότητος καὶ τῆς καλλονῆς εἶνε ἀκαταμάχητον. Ἡ μαρκησία προσέβλεψεν ἐπὶ στιγμὴν ἀκίνητος τὸν ικέτην, οὗτις ὑποκλινόμενος ἐνώπιον τῆς προσήλου ἐπ’ αὐτῆς βλέμμα σπινθηροβολοῦν ἐξ εὐφυίας καὶ εἰλικρινείας ἀναμένων τὴν ἀπάντησιν.

Ἐσείσεν ἡρέμα τὴν κεφαλὴν καὶ νεύουσα διὰ τῆς ὥραίκας κειρός της:

— Ἀποτάθητε πρὸς τὴν κυρίαν ἡγουμένην, εἶπε, διότι, καθὼς σᾶς εἶπα, ἐδόνεν ἔχω ἀλλα δικαιώματα εἰμὶ τὰ τῆς χορηγουμένης πρὸς ἐμὲ φιλοξενίας. Ἡ κυρία ἡγουμένη γινώσκει ὅτι τὴν παρακλησιν ταύτην ἀποτείνει ἡ ταξίς τῶν μελλοντινῶν γνησίων καὶ γενναίων εὐπατριδῶν τῆς Γαλλίας, ἡ τόση λαμπρῶς ἐνταῦθα ἀντιπροσωπευμένη. Πείσατέ την· πάν δὲ τι δύναμι καὶ πρᾶξα εἶνε νὰ συνενώσω καὶ ἔγω τὰς παρακλήσεις μου, ὥστε γείνη ἀποδεκτὴ ἡ αἴτησίς σας.

Ο σημαχιοφόρος ἔκλινε τὸ γόνον ὥστε εὐμενεῖς λόγους της, εἶτα δι’ ἐνὸς ἀλματος

σχεδὸν παρέστη ἐνώπιον τῆς ἡγουμένης, ὥπωσδου τεταργμένης—ὅφειλουεν νὰ τὸ ὄμοιογήσωμεν—ἀπέναντι τῆς ἴδιαζούσης ἑκείνης εἰς τὸ γαλλικὸν ἔθνος παραφορᾶς.

— Ἡκούσατε, κυρία; εἶπεν ὑποστηρίζων τοὺς λόγους του δι’ ὅλης τῆς χάριτος τοῦ μειδιάματός του.

— Νομίζω διτὶ θὰ ἡδίκουν τὰς κυρίας ταύτας, ἀπήντησεν ἡ ἡγουμένη, καὶ διτὶ θὰ παρέβαινον τοὺς κανόνας, ἣν ἀπεποιούμην νὰ συγκατατεθῶ εἰς αὐτό, τὸ ὅποιον μοὶ ζητεῖται μετὰ τόσης ἀβρότητος. ‘Η τιμή, ἡ προσγιγνομένη εἰς ἡμᾶς ἐκ μέρους τόσων ἀνδρείων καὶ νικηφόρων στρατιωτῶν, θὰ καταστῇ η ζηλότυπα ὅλα τὰ λοιπὰ κοινόβια.

Εἶπονσα δὲ τὰς λέξεις ταύτας ἡ ἡγουμένη ὑπεκλίθη ἀβροφόρων, ὃ δὲ σημαῖοφόρος πλησιάζων μετ’ ἀμιμήτου χάριτος:

— Ἐπιτρέψατε, εἶπε, νὰ δρέψω ἔγω πρῶτος τοὺς καρποὺς τοῦ ἐπιχειρήματός μου.

Καὶ ἀπέθηκεν ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς ἡγουμένης φίλημα ἐπίχαρι καὶ ἀβρότατον, οἷον θὰ ἐζήλευον οἱ ἡρῷες τῶν μυθιστορημάτων τῆς ἐποχῆς ἑκείνης.

Ἐκαστος τότε τῶν ἀξιωματικῶν ἐπράξει τὸ αὐτὸν πρὸς τὴν πλησιέστερον αὐτοῦ εὐρισκομένην μοναχὴν ἡ δόκιμον.

Ο Γεράρδος ἴστατο ἐνώπιον τῆς Ἀντωνιέττας· τὸ αἷμά του ὅλον συνέρρευσεν εἰς τὴν καρδίαν. Ἡ νεζνίς τὸν προσέβλεπε μὲ βλέμμα, ὅπερ θὰ ἐνεψύχου ἀγαλμα. Ο Γεράρδος προύχωρης κατὰ ἡμίσου βῆμα καὶ ἔμεινεν ὥσει προσηλωμένος εἰς τὸ ἐδάφος.

— Λοιπόν;.. τί κάμνεις; εἶπεν αὐτῷ κυρφίως ὁ πανούργος σημαιοφόρος, ἔγω ἀφοσιούμαι καὶ θυσιάζομαι καὶ σὺ ὑποχωρεῖς;..

Ο Γεράρδος καὶ ἡ Ἀντωνιέττα ἐπλησσαν πρὸς ἀλλήλους· αἱ χειρές των συνηνώθησαν καὶ τὰ καίοντα χεῖλη ἔκάστου ἔψαυσαν τὴν πεφλογισμένην παρειὰν τοῦ ἀλλοῦ. Ἡ Ἀντωνιέττα μετὰ ταῦτα ἐκρύθη ἐν σπουδῇ μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν μοναχῶν καὶ ἐπεσεν ἐξηντλημένη ἐπὶ μιᾶς ἔδρας. Ο Γεράρδος ἀπέμεινεν ὡς οἰνόληπτος, ἔκθαμβος, ζαλισμένος, οὐδὲν ἀκούων καὶ οὐδὲν βλέπων.

Θόρυβος μέγας ἔξηγειρεν αὐτὸν ἐγκαίρως.

— Ο βασιλεὺς! ἀνέκραξεν οἱ παρὰ τὴν εἰσοδον τοῦ ἐστιατορίου λογχαγοὶ τῶν σωματοφυλάκων.

Πάντες τότε καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ μοναχοὶ ἐτοποθετήθησαν ὡς ἐν παρατάξει.

Ο βασιλεὺς ἐνεφανίσθη φέρων ὑψηλὸν ὑποδήματα, μὲ τὸν πῖλον εἰς τὴν κερκήν καὶ τὴν ραβδὸν εἰς τὴν χειρα, ἔχων ἐκ δεξιῶν τὸν Φίλιππον τῆς Ὀρλεάνης ἀδελφόν του, καὶ ὅπισθέν του τὸν δοῦκα τῆς Σάρτρης καὶ τὸν δοῦκα τῆς Μαίνης. Εἶποντο οἱ λοιποὶ πρίγκιπες καὶ οἱ αὐλικοί.

Ο βασιλεὺς ἡγάπη τὴν ἐπιδειξιν καὶ τὴν φωνής ἑκείνης. Τὸ διαπεραστικὸν ὅμιλο τοῦ ὑπουργοῦ εἶχεν ἡδη διακρίνει αὐτὸν, ἔτοιμον ἡδη νὰ ὅμιλησῃ πρὸς τὸν Γεράρδον, εἶδε τὸ νεῦμα τῆς μαρκησίας,

Μαίντενών μόνη προύχωρησε πρὸς ὑπάντησίν του ἐν τῷ μέσῳ τῆς κενῆς ἀπομεινάσσεις διόδου, καὶ τοῦ διπλοῦ στοίχου τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν μοναχῶν.

“Αμα ὡς ἀνεγνώρισεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς ἀφεῖλε τὸν πῖλον του καὶ προέβη πρὸς συγάντησίν της. Ο χαιρετισμός, δὲν ἀπέτεινεν αὐτὴν καὶ ἡ ὑπόκλισις, ἢν ἐποίησεν ἑκείνη, ἡσαν ἀληθῶς ὑποδείγματα εὐγενῶν περὶ τὸ φέρεσθαι τρόπων.

— Κυρία! ἀνέκραξεν ὁ βασιλεὺς, σεῖς κάμνετε θαύματα.

— Ήθέλησα νὰ περιποιηθῶ ἐπαξίως τοὺς κυρίους αὐτούς, ἀπήντησεν ἡ μαρκησία δεικνύουσα τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ επιπλοκού.

Ο βασιλεὺς περιπλήθε τότε τὸ ἐστιατόριον, ἐνῷ ὁ ἀδελφός του συνωμίλει φίλοφράνως μετὰ τῆς ἡγουμένης καὶ τῆς μαρκησίας. Ο δοῦκης Σάρτρης, εὐειδῆς νέος, ζῶσα εἰκὼν Ερρίκου τοῦ Δ’, ἐν ἡλικίᾳ εἰκοσιτέσσιων, διένειμε φιλοφρονήματα, ἔξακοντίζων ἐνταῦθα βλέμματα πρὸς τὸν στοῖχον τῶν ἑρασμίων μοναχῶν. Διὰ τῶν ἀνοικτῶν θυρῶν εἰσήρχετο ὁ νυκτερινὸς ἀνεμος, ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ ὅποιου ἐπνευστίων τὰ φῶτα· ἐκ διαλειμμάτων ἡκούετο ὁ μυκηθμός τῶν τηλεβόλων καὶ ὁ χρεμετισμὸς τῶν ἱππων.

— Δὲν βλέπω τὸν Λουδού, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, διατί δὲν εἰν ἐδῶ;

Πονηρὸν μειδίαμα ἀνῆλθεν ἐπὶ τὰ χεῖλη τῆς μαρκησίας, ἡτις, μολονότι συνωμίλει μετὰ τοῦ δουκοῦ τῆς Ορλεάνης, ἡκουσε τὴν ἑρώτησιν τοῦ βασιλέως.

— Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ δοῦκης Σάρτρης, δούκιος Λουδού ἀπῆλθε μετὰ τοῦ Βωμπάν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν τάφων, πρὸ τεσσάρων δὲ ὥρων δὲν ἀνεφάνη. Δὲν πρέπει νὰ ἔλαβεν, ὥστε δόλοι αὐτοὶ οἱ κύριοι, τὸ προσκλητήριον διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸν “Αγιον Γισλανόν.

— Εἰνε ἀκατάβλητος, ὑπέλαβεν ὁ βασιλεὺς ἔξακολουθῶν τὸν περίπατόν του καὶ δεχθεῖς ποτὸν προσφερθὲν αὐτῷ παρὰ τῶν μοναχῶν μετά τινων διπύρων· εἰτα συνέχρη φιλοφρόνως τὸν Ρυζαντέλ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐλαφροῦ ἵππου καὶ διηλθε πληταίνεις ποτὸν τοῦ Γεράρδου, δὲν παρετήρησεν ἐπὶ πολὺ.

Η μαρκησία εἶχεν ἀποπερατώσει τὴν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως συνδιάλεξιν καὶ ἡτο ἡδη ἐλευθέρα· ἔνευσε πρὸς τὸν δουκα τῆς Μαίνης νὰ πλησιάσῃ, ὥστε παρουσιάσωσιν ὅμοι εἰς τὸν βασιλέα τὸν νέον ὑπολογαγόν. Η εὐκαιρία ἡτο καταλοτάτη.

Αλλ’ αἴφνης ἡκούσθη κρότος ὅπλων καὶ ἐππων ἔωθεν, ἔφανη δὲν ὁ Λουδού εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κλίμακος μὲ τὸ βλέμμα ὄργιλον καὶ ἀναπνέων θορυβωδῶς, κατὰ τὴν συνήθειάν του.

— Ο βασιλεὺς; ἔλεγε, ποῦ εἰνε ὁ βασιλεὺς;

Ο βασιλεὺς ἐστράφη ἀκούσας τὸν ἦχον τῆς φωνῆς ἑκείνης. Τὸ διαπεραστικὸν ὅμιλο τοῦ ὑπουργοῦ εἶχεν ἡδη διακρίνει αὐτὸν, ἔτοιμον ἡδη νὰ ὅμιλησῃ πρὸς τὸν Γεράρδον, εἶδε τὸ νεῦμα τῆς μαρκησίας,

σπευδούσης νὰ παρουσιάσῃ τὸν προστατευόμενόν της, ἐμάντευσε τὰς εὐνοϊκὰς διαθέσεις τοῦ δουκὸς τῆς Μαίνης. Οὐδὲν διέφυγεν αὐτόν, οὐδὲ ὡχρότης καὶ ὁ τρόμος τῆς Ἀντωνιέττας, ἐγγύθεν τῆς ὁποίας διῆλθε διὰ νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ βασιλέως, οὐδὲ αὐτὴ ἡ ταραχὴ τῆς ἡγουμένης, πρὸς ἣν ἀπέτεινε κεραυνοβόλον βλέμμα.

"Οὐλα ἔκεινα τὰ σχέδια καὶ τὰ μυστήρια τὰ εἰχεν ἐφεύρει ἡ μαρκησία.

— Τί τρέχει, Λουβού; ἡρώτησεν Λουδοβίκος ὁ ΙΔ, πολλὴν βίαν ἔχεις, βλέπω.

— Τρέχει, Μεγαλειότατε, ὅτι ἐνῷ ἐδῶ διασκεδάζουν, ἡ φρουρὰ τοῦ Μόνς ζέκαμεν ἔξοδον καὶ ἔχασεν ἑκατὸν ὄργυίας ἐκ τῆς τάφρου. Οἱ κύριοι αὐτοὶ παρατηρῶ ὅτι ἐγενυμάτισαν καλά, προσέθηκε διστρόπως, ἀλλ' αἱ πόλεις δὲν κυριεύονται μὲ τὰ πηρόνια. Ἐμπρός, κύριοι, ιππεύσατε!

— "Εχει δίκαιον, εἶπεν ὁ βασιλεὺς μετ' ἀταράξιες πλήρους ἀδρότητος καὶ εὔστοχίας: ἀς ιππεύσαμεν, κύριοι! ... Αἱ κυρίαι θὰ ἔχωσι τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς συγχωρήσωσιν..."

— Ο Λουβού εἶπεν ἀκόμη γρυλλίζων λέξεις τινάς, αἴτινες δὲν ἡκούσθησαν. "Ο ἀποχαιρετισμὸς ἐγένετο καθ' ἀπασαν τὴν γραμμὴν ἐν ριπῇ ὄφθαλμοῦ. Μόλις ὁ Γεράρδος ἐπρόφθασε νὰ στραφῇ πρὸς τὴν Ἀντωνιέτταν καὶ ἀξιωματικοὶ ἀπῆλθον ἐν σπουδῇ. Ο βασιλεὺς καὶ οἱ πρόγκιπες ιππεύσαν.

— Ο Λουβού ἔξηλθε τελευταῖος, ἀφοῦ ἐβεβιώθη ὅτι οὐδεὶς ἀπέμενε πλέον, ἀδύνατον δὲ ἡ γραφὶς ἡμῶν νὰ παραστήσῃ ὅλον τὸ μῆσος, ὅλην τὴν μανίαν, ὅλην τὴν ἀπειλήν, ἀτινα ἐμπειρείχοντο ἐν τῇ ἀπλῇ ταύτῃ φράσει, ἢν ἀπηνύθυνε πρὸς τὴν κυρίαν Μαΐντενών:

— Χαίρετε, κύρια. Δὲν δυνάμεθα δὲν ἐπίσης νὰ παραστήσωμεν μὲ ποιὸν ἥθος θριάμβου καὶ περιφρονήσεως ἀπήντησεν ἔκεινη!

— Χαίρετε, κύριε. Δέν δυνάτεται νὰ παραστήσετε τὸν Λουβού;

ΔΕ'

ΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΑΙ

Οι ιππεῖς ἐπέστρεψαν εἰς τὸ στρατόπεδον μετὰ ταχύτητος, ἥτις θὰ ἐνεποίει πολλὴν ἀνησυχίαν εἰς τοὺς ἔχθρους.

— Ο Γεράρδος, βεβυθισμένος εἰς τοὺς εὐδαίμονας ρεμβασμούς του, ἀφίνε τὸν ἵππον του νὰ βαίνῃ μόνος παρὰ τὸν τοῦ κυρίου Ρυβαντέλ. Ο σημαιοφόρος νομίζων ὅτι ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὴν μάχην ὑπετούθριζε πολεμικόν τι ἀσμα. Ο Ἰασπίνος, ὁρεῖλων νὰ φείδεται τῆς Ἀσπρος, ἡς τὸ βαθίσμα δὲν ἦτο ἀνάλογον μὲ τὴν περιστασιν, ἐπανήρχετο ἐν τριποδισμῷ μετὰ τοῦ θεράποντος καὶ τῶν δύο φρουρῶν.

— Προεφύλασσετο δημιούργην τῆς βασιλικῆς συνοδίας, ἥτις ἔβαινε μετὰ τῆς περιεσκεμμένης βραδύτητος, τῆς ἐμπρεπούσης εἰς τὴν Βασιλικὴν Μεγαλειότητα.

— Ο Λουβού καλπάζων μετὰ τῶν ὑπασπιστῶν του ὑπερέβη τὴν ὄπισθιοφυλακὴν

καὶ ἀναζητῶν, ως ὁ λέων τὴν βοράν, τινά, ὅπως ἐκχύσηται τὴν ὄργην του, συνήτησε πρὸς δυστυχίαν του τὸν Ρυβαντέλ, ὃστις εἶχε διατάξει τὸν ἵππον του, ἐξελθόντα ἐκ τῆς πόρπης.

— Ήτο σκότος καὶ τὴν νύκτα ὁ στρατηγὸς δὲν διακρίνεται ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ ἀξιωματικοῦ. Ο Λουβού διακρίνεται ιππέα σταματήσαντα καὶ συνδιαλεγόμενον μετ' ἄλλων, δὲν ἡδυνήθη νὰ κρατηθῇ ἀπὸ τοῦ ν' ἀναχρέσῃ:

— Αἱ σύ, ποὺ ἐμεινες ὅπισω; . . . ἐμπρός, γρήγορα.

— Ο Ρυβαντέλ δὲν ἦτο ὑπομονητικός.

— Ενεκ τοῦ ἐπελθόντος εἰς τὸν ἵππον του συμβεβηκότος ἦτο ἡδυ δύσθυμος. Δὲν ἀνεγνώρισε τὸν Λουβού, ἡ προσεποιήθη ὅτι δὲν τὸν ἀνεγνώρισε καὶ διὰ φωνῆς τραχείας ἀπήντησεν εἰς τὴν διαταγήν:

— Τί ἀστεῖος ποῦ εἶνε αὐτὸς ὁ ἀχρεῖος.

— Ο Λουβού δὲν ἦτο ὑπομονητικός.

— Ποιος εἶνε ὁ αὐθαδης, ὃστις ὁμιλητεύει; ήρώτησεν ὁδηγῶν τὸν ἵππον του πλησίον τοῦ Ρυβαντέλ.

— Εγὼ εἶμαι, ο Ρυβαντέλ, καὶ ἄλλος αὐθαδης δὲν εἶνε ἐδῶ παρὰ σύ!

— Ακόμη δὲν εἶχε τελειώσει τὸν φράσιν του, ὅτε εἶδεν ἀντικρύ του, εἰς δύο βημάτων ἀπόστασιν τὴν ἀπειλητικὴν μορφὴν τοῦ Λουβού, ὃστις ἐθεώρει τὸν πλησίον τοῦ Ρυβαντέλ χωρὶς πολὺ νὰ συγκινηθῇ.

— Τυθέτω ὅτι δὲν μὲ εἶχετε ἀναγνωρίσει, κύριε, εἶπεν ο Λουβού σφιγγών τοὺς ὄδαντας, διότι μὲ ἀπεκαλέσατε . . . ἀχρεῖον!

— Οπως δὲν μὲ ἀνεγνωρίσατε καὶ σεῖς, κύριε μαρκήσιε, διότι μὲ ἀπεκαλέσατε φυγάδα καὶ αὐθαδη!

— Ελα, ἔλα, ἀς εἶνε! εἶπε διακόπτων αὐτὸν ὁ ὑπουργός μετὰ βαρυθυμίας, ἀς ὑποθέσωμεν ὅτι δὲν εἶπομεν τίποτε.

— Αὐτὸ θὰ ἦτο τὸ καλλίτερον! .. εἶπε ὄργιλως καὶ ὁ Ρυβαντέλ ιππεύσων ἐκ νέου.

— Ήώς εἶπατε; ἡρώτησεν ο Λουβού.

— "Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι δὲν εἶπομεν τίποτε, ἀπήντησεν ὁ σκληροτραχήλος στρατηγός.

— Καὶ απῆλθον, βαδίζοντες παραπλεύρως. "Άλλ' ἡ εἰρήνη αὐτὴ μεταξὺ των δὲν ἐμελλε νὰ διαρκέσῃ πολὺ.

— Εἶνε δυνατόν, εἶπεν ο Λουβού, ἐνῷ ἐκάλπαζον, ἀνδρες ἐμφρονες, ἀξιωματικοί, νὰ πηγαίνουν νὰ διασκεδάζουν μὲ γλυκισμάτων καὶ μὲ πλακούντια!

— Ο Ρυβαντέλ ἔξέφερε γρυλλισμὸν δυσοίων, ἀλλὰ κατέστειλε τὴν ὄργην του.

— Καὶ νὰ κάμνουν αὐτό, ἐνῷ φυεύονται οἱ στρατιώται των! ἔξηκολούθησεν ο Λουβού, ἐνθαρρυνόμενος ἐκ τῆς σιγῆς τοῦ σύνοδου πόρου του ἢ παραφερόμενος ἐκ τῆς κοχλαζούσης ἐνδομύχως ὄργης του.

— Καὶ ἔκειντησε ζωηρῶς τὸν ἵππον του.

— Δὲν μοῦ λέγετε, παρακαλῶ, ἀγέκραξεν ο Ρυβαντέλ κεντῶν ἐπίσης τὸν ἰδικόν του ἵππον καὶ πλησιάζων, διὰ ποτὸν τὰ λέγετε αὐτά;

— Δι' αὐτοὺς ὅπου τὰ κάμνουν τὰ λέγω, ἀπήντησεν ὁ δύστροπος ὑπουργός.

— Τὸ ἔκαμα ὅμως καὶ ἐγώ! εἶπεν ο Ρυβαντέλ.

— Τότε τὸ λέγω καὶ διὰ σᾶς! ἀπεκρίθη ὁ Λουβού.

— Κύριε, ὅπου δήποτε ὁ βασιλεὺς μὲ διατάξῃ νὰ ὑπάγω, πηγαίνω καὶ θεωρῶ μεριάν τιμήν μου νὰ ὑπάγω, τὸ ἀκούετε;

— Καὶ εἰς τὰ γλυκίσματα; εἶπεν ο Λουβού.

— Κύριε, ἡ προσβολή σας ἀπευθύνεται πρὸς τὸν βασιλέα, ἐάν δὲ νομίζετε ὅτι εἶσθε τόσον ισχυρός, ωστε νὰ προσβάλλετε τὸν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα.

— Τούτος πρόσθιτος πρὸς τὸν βασιλέα, ἀποταθῆτε πρὸς Αὐτόν. Τὸ ἐπ' ἐμοῖς, δύον ἀνίσχυρος καὶ ἀν εἷμαι, σᾶς καθιστῶ γνωστὸν ὅτι δὲν ὑποφέρω τὰς ὑβρεις σας. Ἐδῶ δὲν εἰμεθα εἰς ὑπηρεσίαν καὶ πιστεύω ἐξηγούμαι καθαρὰ ὡς πρὸς τὸν πατελέσματα τῆς διαγωγῆς σας.

— Ο Λουβού ἔφερε τὴν μίαν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον καὶ ἀφεῖλε τὸν πιλόν του διὰ νὰ δροσίσῃ τὸν φλογισθεῖσαν ἐκ τῆς ὄργης κεφαλήν του. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀπαντήσῃ, χωρὶς νὰ προκαλέσῃ θόρυβον, ἥκουε δὲ καταφθάνοντα τὸ βασιλέα.

— Καὶ πάλιν σᾶς λέγω, πολὺ καλά!

— Καὶ ἀφήκε τὸν Ρυβαντέλ, ὃστις ἀλλεις ἀρκετὰ μεγαλοφώνως, ωστε ὁ βασιλεὺς διερχόμενος ἡδυνήθη νὰ τὸν ἀκούσῃ καὶ νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τῆς ἀφορμῆς τῆς ἔριδος.

— Ο Ρυβαντέλ θελει ν' ἀπαντήσῃ, ἀλλ' ὁ Γεράρδος τὸν ικέτευσε γὰρ μὴ εἶπῃ τίποτε καὶ νὰ ἔξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του, τοσούτῳ μαλλον, ὅσῳ ἥκουετο πρὸς τὰ δεξιά τοῦ Μόνς ζωηρὸς τουφεκβολίσμας. Ο Λουβού ἔκειντησε τὸν ἵππον του νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὡς ἀνθρωπος μὴ φειδόμενος τῆς ζωῆς του.

— Εθεάθη τότε ὁ Βωμπάν, ἐπὶ τίνος μικροῦ ὑψώματος. Κεκλιμένος σχεδὸν ὅπιτσην κοφίνων πλήρων χώματος, εἶχε παρατίθησεν ἀντικρύ την μάχην, ἐναντίον της τηλεσκόπιαν του. Η παρετήρησε μετ' ἀκρας προσοχῆς τὴν μεταξὺ τῶν πρόφυλλων μάχην, ἐξ ἡς ἐφαίνετο οὐδὲν ἔννοιων.

— Ο Λουβού ἔσταμάτησε πλησίον του, ἔπειτα ἔσταμάτησε καὶ ὁ βασιλεὺς, ὃστις ἡθέλησε ν' ἀπέλθῃ πεζὸς μέχρι τοῦ μέρους ὃπου ήστατο ὁ Βωμπάν, παρὰ τὰς ικεσίας, ἀς ἀπέτεινον αὐτῷ νὰ μὴ ἐκτεθῇ.

— Τί συμβαίνει, Βωμπάν; εἶπε διατί πυροβολοῦν ἐκεῖ, ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἔχθροι;

— Αὐτὸ θάβις ζητῶ νὰ μάθω, ἐγώ, Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ μέγας ἀνήρ, προσελθὼν καὶ χαιρετίσας τὸν βασιλέα, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ κεφαλὴ του ὑπερέβαινε τὸ ὄχυρωμα.

— Θά είνε δευτέρος ἔξοδος, βέβαια! εἶπεν ὁ Λουθού.

— "Οχι, ἀπήντησεν ὁ Βωμπάν, δὲν είνε ἔξοδος, διότι δὲν ἔνε δυνατὸν νὰ προύχωρησαν τόσον πολὺ εἰς τὴν πεδιάδα οἱ πολιορκούμενοι. Ἀλλως τε θὰ εἰχομεν εἰδήσεις περὶ αὐτῆς... Προσέξατε!... οἱ πυρσοί, τοὺς ὅποιους κρατοῦν ἀνημμένους ἐκεῖ πλησίον τῶν ἵππων σας, ἐφείλκυσαν τὴν προσοχὴν τῶν πολιορκουμένων καὶ θὰ πυροβολήσουν. Κύψατε, Μεγαλειότατε!"

Καὶ δέ μέγας ἀνήρ ἀρπάζων βισιών τὸν βασιλέα ἐκ τοῦ βραχίονος, ἤναγκασεν αὐτὸν νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλήν. Ἡτο καὶρός ήκούσθη συριγμὸς ἢ μᾶλλον μυκηθμὸς στρηνής. Οἱ βασιλεὺς ἔφερε τὴν χειρά εἰς τὸ οὖς του· ὁ Λουθού ἔπραξε τὸ αὐτὸν καὶ οἱ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ ἐπίσης. Μία σφρίξα τηλεβόλου ἔπεσεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν βασιλικῶν ἵππων καὶ ἔρριψε χαμαὶ ἐν ζῷον, διπερ ἔξεφερε πένθιμον φωνήν.

Πολλοὶ τῶν ἀξιωματικῶν ἔδραμον ὅπως βέβαιωθῶσι περὶ τοῦ ἀποτελέσματος.

— Βοΐζουν τὰ αὐτιά σας, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Βωμπάν· είνε πολὺ δυσάρεστον, ἀλλ' αὐτὸν θὰ εἰπῇ νὰ εὑρεθῇ κανεὶς σιμὰ ὅταν διέρχεται σφρίξ. Πιστεύω ὅτι θὰ σβύσουν τὰ φύτα, διότι ἀλλέως ήμπορεῖ νὰ πάθωμεν ὅλοι.

— Καὶ θὰ ἡτο περιττὸν καταύτην τὴν στιγμήν, εἶπεν ὁ βασιλεὺς φυιδρῶς· ἀρκεῖ ὅτι ἀπώλεσα ἔνα ἵππον.

— Δὲν είνε ἐκ τῶν ἴδιων σας ἵππων, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Λουθού· μοῦ ἐφάνη πᾶς ἥτο ἡμίονος.

— Τίνος ἥτο ἡ ἡμίονος; ἡρώτησεν ὁ βασιλεὺς.

— Τοῦ κυρίου Αλθερνή, τοῦ ὅποιου τὸν ἐφημέριον παρ' ὅλιγον νὰ φονεύσῃ ἡ σφρίξ, ἀπήντησεν ὁ Ρυθαντέλ. Μόλις εἶχε προφάσει νὰ καταβῇ.

— Τοῦ Αλθερνή;... εἶπεν ὁ βασιλεὺς· δὲν ἀνήκει, νομίζω, εἰς τὸ ἐλαφρὸν ἱππικόν;

— Εἶνε ὁ προστατεύμενος τῆς κυρίας Μαιντενών, ἀνέρχεται πικρῶς ὁ Λουθού, εἰς τῶν ἡρώων τοῦ δεύποντού ἐν τῷ Αγίῳ Γισλανῷ.

— Καὶ λοιπόν, Βωμπάν, ἔλεγες, εἶπε διακόπτων αὐτὸν μετὰ σπουδῆς ὁ βασιλεὺς, ὅτι δὲ πυροβολισμὸς αὐτὸς δὲν πρέρχεται ἀπὸ ἔξοδον τινα;

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε.

— "Εστειλα νὰ μάθω, εἶπεν ὁ Λουθού.

— "Ω! δὲν ἡτο ἀνάγκη νὰ στείλετε διὰ νὰ μάθετε, θὰ σᾶς εἴπω ἡγώ τι είνε, εἶπεν ὁ κύριος Λουθού. "Ολην τὴν ἡμέραν ἐφαίνοντο περιπολοῦντα μικρὰ ἀποσπάσματα ἐκ τεσσάρων, πέντε καὶ ἐνίστε δέκα ἀνδρῶν, ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ἡμετέρων γραμμῶν, πρὸς τὸ ἀκρότατον σημεῖον τῶν μεθορίων. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι σᾶς ἀνέφερον περὶ τούτου, κύριε.

— Ήσαν χωρίκοι, εἶπεν ὁ Λουθού.

— "Οχι, ήσαν ἔθελονται.

— "Αλλά, κύριε, εἶπε διακόπτων αὐτὸν ὁ Λουθού, αἱ περιπολίκι μας τί ἔκαμψαν; Θ' ἀφίνον τοὺς ἔθελοντας αὐτοὺς νὰ διέλθωσιν;

— "Αγνοῶ, ἀλλ' ἔγγυῶμαι περὶ τῆς ἀ-

κριθείας τῶν ὅσων λέγω, ἀπήντησεν δὲ Βωμπάν. "Αλλως τε, αὐτὸν δὲν ἀνάγκεται εἰς τὰ καθήκοντά μου. Ἐγὼ ὄφειλω νὰ διευθύνω τὸ πυροβολικὸν καὶ τὰς πολιορκητικὰς ἐργασίας. Εἰς τὸν κύριον δοῦκα τοῦ Λουκεμβούργου καὶ τὸν κύριον Βουφλέρ ἀπόκεινται ἡ ἐπιθετική τῶν θέσεων.

— "Ἐν τοσούτῳ ἔχεις μίαν ἰδέαν, Βωμπάν, καὶ ὄφειλεις νὰ μᾶς τὴν εἰπῆς, εἶπεν δὲ βασιλεύς.

— "Ἐν πρώτοις παραμερίσατε, Μεγαλειότατε· εἰδίκα φῶς εἰς τὸν προμαχῶνα· θὰ πυροβολήσουν.

— Πυροβολισμὸς τῷ δῆτι ἔρριφη καὶ αἱ σφρίξαι τῶν τηλεβόλων ἀνέσκαψαν τὸ ἔδαφος εἰς τὰ πέριξ. Ταυτοχρόνως ἐπανῆλθεν ὁ πεμφθεὶς παρὰ τοῦ Λουθοὰ ὑπασπιστής, ἀνήγγειλε δὲ ὅτι σῶμα ἐκ τετρακοσίων περίπου ἀνδρῶν εἶχε κρυμμένον ποσῶς πρὸ δύο ἡμερῶν καὶ ἔξοδεύμεν πολλὰ χρήματα.

— Καὶ τι ἐπιθυμεῖτε; ἡρώτησεν ἡσύχως ὁ Βωμπάν.

— "Ἐπειθύμουν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ γεωμετρικοῦ ἀξιωμάτος, ὅτι ὁ βραχύτερος δρόμος ἀπὸ ἐνὸς σημείου εἰς ἕτερον είνε ἡ εὐθεῖα γραμμή. Ἡ Τυμετέρα Μεγαλειότης ἔνοει ὅτι ἀνὴρ εἰς μῆκος ἡμισείας μόνον λεύγης, θὰ προσηγγίζομεν ταχύτερον εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἔχθροῦ, πάρα τώρα ὅτε ἔχει μῆκος τούλαχιστον μισὸς λεύγης.

— Μάλιστα, κύριε, εἶπεν ὁ Βωμπάν, ἀλλὰ τότε θὰ ἐγενόμην ἀφερμή νὰ φονευθῶσι διακόσιοι ἀνδρεῖς!

— Πιθανόν, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Λουθού, ἀλλὰ τότε θὰ ἐκριεύετο τὸ Μόνς δύο ἡμέρας ἐγκαιρότερον καὶ ὁ καὶρός μας είνε μετρημένος, διότι ἡ Εύρωπη μᾶς παρακολουθεῖ.

— Θὰ πρᾶξω διὰ μὲν διατάξει ἡ Αὔτοῦ Μεγαλειότης, εἶπεν διὰ μηχανικὸς μετ' ἀπαθείας πλήρους ἀβρότητος· εἰς τὸν βασιλέα ἀνήκει ἡ ζωὴ τῶν ὑπηκόων του. Ὁ βασιλεὺς ἀναδέγεται αὐτὴν τὴν εὐθύνην ἔγω, ὅστις εἴμαι στρατιώτης καὶ χριστιανός, προσπαθῶ νὰ ἐργασθῶ περισσότερον διὰ τῆς σκαπάνης παρὰ διὰ τοῦ τηλεβόλου. Ἐπιχειρῶ νὰ κυριεύσω τὸ Μόνς ἀνασκάπτων ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸ ἔδαφος καὶ φειδόμενος διὰ τὸ δυνατὸν περισσότερον τῆς ζωῆς τῶν ἀνδρῶν. Οὐχ ἡτο ἀνὸς ὁ βασιλεὺς ἐπιθυμή νὰ ἐργασθῶ δραστηριώτερον, θὰ χρειάζωμεν μίαν εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπ' ἐδῶ μέχρι τῆς πόλεως· ἐπιχειροῦμεν ἀπὸ μεθαύριον τὸ ἔργον, τοῦτο δὲ θὰ στοιχίσῃ εἰς τὴν Αὔτοῦ Μεγαλειότητα δέκα χιλιάδας σκούδων ὄλιγώτερον καὶ χιλίους ὀκτάκοσίους ἀνδρας περισσοτέρους, αὐτὸς είνε δὲ λογαριασμός.

— Πρᾶξε διὰ μὲν διατάξει ἡ Αὔτοῦ Μεγαλειότης, εἶπεν διὰ μηχανικὸς μετ' ἀπαθείας πλήρους ἀβρότητος· εἰς τὸν βασιλέα ἀνήκει ἡ ζωὴ τῶν ὑπηκόων του. Ὁ βασιλεὺς ἀναδέγεται αὐτὴν τὴν εὐθύνην ἔγω, ὅστις εἴμαι στρατιώτης καὶ χριστιανός, προσπαθῶ νὰ ἐργασθῶ περισσότερον διὰ τῆς σκαπάνης παρὰ διὰ τοῦ τηλεβόλου. Ἐπιχειρῶ νὰ κυριεύσω τὸ Μόνς ἀνασκάπτων ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸ ἔδαφος καὶ φειδόμενος διὰ τὸ δυνατὸν περισσότερον τῆς ζωῆς τῶν ἀνδρῶν. Οὐχ ἡτο ἀνὸς ὁ βασιλεὺς ἐπιθυμή νὰ ἐργασθῶ δραστηριώτερον, θὰ χρειάζωμεν μίαν εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπ' ἐδῶ μέχρι τῆς πόλεως· ἐπιχειροῦμεν ἀπὸ μεθαύριον τὸ ἔργον, τοῦτο δὲ θὰ στοιχίσῃ εἰς τὴν Αὔτοῦ Μεγαλειότητα δέκα χιλιάδας σκούδων ὄλιγώτερον καὶ χιλίους ὀκτάκοσίους ἀνδρας περισσοτέρους, αὐτὸς είνε δὲ λογαριασμός.

— Πρᾶξε διὰ μὲν διατάξει ἡ Αὔτοῦ Μεγαλειότης, εἶπεν διὰ μηχανικὸς μετ' ἀπαθείας πλήρους ἀβρότητος· εἰς τὸν βασιλέα ἀνήκει ἡ ζωὴ τῶν ὑπηκόων του. Ὁ βασιλεὺς ἀναδέγεται αὐτὴν τὴν εὐθύνην ἔγω, ὅστις εἴμαι στρατιώτης καὶ χριστιανός, προσπαθῶ νὰ ἐργασθῶ περισσότερον διὰ τῆς σκαπάνης παρὰ διὰ τοῦ τηλεβόλου. Ἐπιχειρῶ νὰ κυριεύσω τὸ Μόνς ἀνασκάπτων ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸ ἔδαφος καὶ φειδόμενος διὰ τὸ δυνατὸν περισσότερον τῆς ζωῆς τῶν ἀνδρῶν. Οὐχ ἡτο ἀνὸς ὁ βασιλεὺς ἐπιθυμή νὰ ἐργασθῶ δραστηριώτερον, θὰ χρειάζωμεν μίαν εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπ' ἐδῶ μέχρι τῆς πόλεως· ἐπιχειροῦμεν ἀπὸ μεθαύριον τὸ ἔργον, τοῦτο δὲ θὰ στοιχίσῃ εἰς τὴν Αὔτοῦ Μεγαλειότητα δέκα χιλιάδας σκούδων ὄλιγώτερον καὶ χιλίους ὀκτάκοσίους ἀνδρας περισσοτέρους, αὐτὸς είνε δὲ λογαριασμός.

— Πρᾶξε διὰ μὲν διατάξει ἡ Αὔτοῦ Μεγαλειότης, εἶπεν διὰ μηχανικὸς μετ' ἀπαθείας πλήρους ἀβρότητος· εἰς τὸν βασιλέα ἀνήκει ἡ ζωὴ τῶν ὑπηκόων του. Ὁ βασιλεὺς ἀναδέγεται αὐτὴν τὴν εὐθύνην ἔγω, ὅστις εἴμαι στρατιώτης καὶ χριστιανός, προσπαθῶ νὰ ἐργασθῶ περισσότερον διὰ τῆς σκαπάνης παρὰ διὰ τοῦ τηλεβόλου. Ἐπιχειρῶ νὰ κυριεύσω τὸ Μόνς ἀνασκάπτων ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸ ἔδαφος καὶ φειδόμενος διὰ τὸ δυνατὸν περισσότερον τῆς ζωῆς τῶν ἀνδρῶν. Οὐχ ἡτο ἀνὸς ὁ βασιλεὺς ἐπιθυμή νὰ ἐργασθῶ δραστηριώτερον, θὰ χρειάζωμεν μίαν εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπ' ἐδῶ μέχρι τῆς πόλεως· ἐπιχειροῦμεν ἀπὸ μεθαύριον τὸ ἔργον, τοῦτο δὲ θὰ στοιχίσῃ εἰς τὴν Αὔτοῦ Μεγαλειότητα δέκα χιλιάδας σκούδων ὄλιγώτερον καὶ χιλίους ὀκτάκοσίους ἀνδρας περισσοτέρους, αὐτὸς είνε δὲ λογαριασμός.

— Ο κύριος πρίγκιψ τῆς Ὀράνζης δὲν θὰ κινηθῇ ἀλλ' ἀνεκρεστηθῇ ἡ Τυμετέρα Μεγαλειότης νὰ παρακαλέσῃ τὸν κύριον Βωμπάν ὅπως κινηθῇ αὐτὸς ὅσον τὸ δυνατόν. Ζωηρότερον αἱ πολιορκητικὲς ἐργασίαι δὲν προχωροῦν.

— Ο Βωμπάν ἡγειρε τὴν κέφαλήν, ἦν ἐπήρη πρό τινος κεκυρυφίων κατεχόμενος ως ὁ Ἀρχιμήδης ὑπὲρ προφανοῦς ρέμβης.

— Τί λέγετε; εἶπεν αἱ πολιορκητικὲς ἐργασίαι δὲν προχωροῦν;

— "Οχι, ἀνέκραξεν ὁ Λουθού· κανένας δὲν κατηγορῶ· ἀλλ' ὅμως είνε ἀληθές ὅτι ἡ τάφρος διαγράφει τοιαύτην ἐλλειψιν, ώστε δὲν προχωροῦμεν ποσῶς πρὸ δύο ἡμερῶν καὶ ἔξοδεύμεν πολλὰ χρήματα.

— Καὶ τι ἐπιθυμεῖτε; ἡρώτησεν ἡσύχως ὁ Βωμπάν.

— "Ἐπειθύμουν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ γεωμετρικοῦ ἀξιωμάτος, ὅτι ὁ βραχύτερος δρόμος ἀπὸ ἐνὸς σημείου εἰς ἕτερον είνε ἡ εὐθεῖα γραμμή. Ἡ Τυμετέρα Μεγαλειότης ἔνοει ὅτι ἀνὴρ εἰς μῆκος ἡμισείας μόνον λεύγης, θὰ προσηγγίζομεν ταχύτερον εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἔχθροῦ, πάρα τώρα ὅτε ἔχει μῆκος τούλαχιστον μισὸς λεύγης.

— Μάλιστα, κύριε, εἶπεν ὁ Βωμπάν, ἀλλὰ τότε θὰ ἐγενόμην ἀφερμή νὰ φονευθῶσι διακόσιοι ἀνδρεῖς!

— Πιθανόν, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Λουθού, ἀλλὰ τότε θὰ ἐκριεύετο τὸ Μόνς δύο ἡμέρας ἐγκαιρότερον καὶ ὁ καὶρός μας είνε μετρημένος, διότι ἡ Εύρωπη μᾶς παρακολουθεῖ.

— Θὰ πρᾶξω διὰ μὲν διατάξει ἡ Αὔτοῦ Μεγαλειότης, εἶπεν διὰ μηχανικὸς μετ' ἀπαθείας πλήρους ἀβρότητος· εἰς τὸν βασιλέα ἀνήκει ἡ ζωὴ τῶν ὑπηκόων του. Ὁ βασιλεὺς ἀναδέγεται αὐτὴν τὴν εὐθύνην ἔγω, ὅστις εἴμαι στρατιώτης καὶ χριστιανός, προσπαθῶ νὰ ἐργασθῶ περισσότερον διὰ τῆς σκαπάνης παρὰ διὰ τοῦ τηλεβόλου. Ἐπιχειρῶ νὰ κυριεύσω τὸ Μόνς ἀνασκάπτων ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸ ἔδαφος καὶ φειδόμενος διὰ τὸ δυνατὸν περισσότερον τῆς ζωῆς τῶν ἀνδρῶν. Οὐχ ἡτο ἀνὸς ὁ βασιλεὺς ἐπιθυμή νὰ ἐργασθῶ δραστηριώτερον, θὰ χρειάζωμεν μίαν εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπ' ἐδῶ μέχρι τῆς πόλεως· ἐπιχειροῦμεν ἀπὸ μεθαύριον τὸ ἔργον, τοῦτο δὲ θὰ στοιχίσῃ εἰς τὴν Αὔτοῦ Μεγαλειότητα δέκα χιλιάδας σκούδων ὄλιγώτερον καὶ χιλίους ὀκτάκοσίους ἀνδρας περισσοτέρους, αὐτὸς είνε δὲ λογαριασμός.

— Πρᾶξε διὰ μὲν διατάξει ἡ Αὔτοῦ Μεγαλειότης, εἶπεν διὰ μηχανικὸς μετ' ἀπαθείας πλήρους ἀβρότητος· εἰς τὸν βασιλέα ἀνήκει ἡ ζωὴ τῶν ὑπηκόων του. Ὁ βασιλεὺς ἀναδέγεται αὐτὴν τὴν εὐθύνην ἔγω, ὅστις εἴμαι στρατιώτης καὶ χριστιανός, προσπαθῶ νὰ ἐργασθῶ περισσότερον διὰ τῆς σκαπάνης παρὰ διὰ τοῦ τηλεβόλου. Ἐπιχειρῶ νὰ κυριεύσω τὸ Μόνς ἀνασκάπτων ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸ ἔδαφος καὶ φειδόμενος διὰ τὸ δυνατὸν περισσότερον τῆς ζωῆς τῶν ἀνδρῶν. Οὐχ ἡτο ἀνὸς ὁ βασιλεὺς ἐπιθυμή νὰ ἐργασθῶ δραστηριώτερον, θὰ χρειάζωμεν μίαν εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπ' ἐδῶ μέχρι τῆς πόλεως· ἐπιχειροῦμεν ἀπὸ μεθαύριον τὸ ἔργον, τοῦτο δὲ θὰ στοιχίσῃ εἰς τὴν Αὔτοῦ Μεγαλειότητα δέκα χιλιάδας σκούδων ὄλιγώτερον καὶ χιλίους ὀκτάκοσίους ἀνδρας περισσοτέρους, αὐτὸς είνε δὲ λογαριασμός.

— Πρᾶξε διὰ μὲν διατάξει ἡ Αὔτοῦ Μεγαλειότης, εἶπεν διὰ μηχανικὸς μετ' ἀπαθείας πλήρους ἀβρότητος· εἰς τὸν βασιλέα ἀνήκει ἡ ζωὴ τῶν ὑπηκόων του. Ὁ βασιλεὺς ἀναδέγεται αὐτὴν τὴν εὐθύνην ἔγω, ὅστις εἴμαι στρατιώτης καὶ χριστιανός, προσπαθῶ νὰ ἐργασθῶ περισσότερον διὰ τῆς σκαπάνης παρὰ διὰ τοῦ τηλεβόλου. Ἐπιχειρῶ νὰ κυριεύσω τὸ Μόνς ἀνασκάπτων ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸ ἔδαφος καὶ φειδόμενος διὰ τὸ δυνατὸν περισσότερον τῆς ζωῆς τῶν ἀνδρῶν. Οὐχ ἡτο ἀνὸς ὁ βασιλεὺς ἐπιθυ

τοὺς ἔθελοντας αὐτούς, οἵτινες μᾶς πυροβολοῦσιν;

— Μεγαλειότατε, διέταξα νὰ ἐπιτηρῇ αὐτοὺς ἐν ἀπόσπασμα καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἀπόσπασματος νὰ διέλθῃ η σιτοπομπία.

‘Ο Βωμπάν ἔστρεψε πρὸς τὸν ὄριζοντα τὸ νοῆμον βλέμμα του, ωσεὶ ἥθελε νὰ διακρινῇ τὴν πολεμικὴν κίνησιν, περὶ ἣς ὅμιλει ὁ ὑπουργός. Ἐνῷ δὲ ὁ βασιλεὺς ὁ Λουδοὶς κατήρχοντο συναμμιλοῦντες, ὁ Βωμπάν, ἵδων μακρὰν βαδίζοντας τοὺς ἄνδρας, τοὺς ἐκπεμφέντας παρὰ τοῦ Λουδοΐα:

— Καὶ ἄλλοι ἄνδρες θυσιάζονται ἀδίκως, εἶπε καθ' ἑαυτόν καὶ διατί; Ἡτο τόσον εὔκολον ν' ἀφίσωσι τοὺς ἔχθρικούς ἔκεινους ἀκροβολιστὰς νὰ πυροβολῶσιν εἰς τὸ κενόν! Αντὶ νὰ πέμψω πρὸς αὐτοὺς ἀνθρώπινα σώματα ώς σημεῖα διὰ τὰς βολὰς των, θ' ἀπέσυρον καὶ τοὺς ὑπάρχοντας ἔκει στρατιώτας. Φεύ! . . . ἄλλο αὐτὸ δὲν μ' ἐνδιαφέρει, προσέθηκεν ὁ Βωμπάν στενάζων ἀς φροντίσουν οἱ σωματάρχαι, οἱ διευθύνοντες τὴν ἐκστρατείαν.

“Ἄς ὑπάγω νὰ γεμίσω τοὺς ὅλμους μου καὶ νὰ πυρακτώσω τὰς σφαίρας μου.”

‘Ο βασιλεὺς, ὅστις εἶχεν ἀδυναμίαν

πρὸς τὸν Λουδοΐα, καὶ δὲν ἥθελε νὰ ἔλθῃ εἰς φανερὸν μετ' αὐτοῦ ρῆξιν, δὲν ἥθέλησε νὰ συζητήσῃ ἐπὶ πλέον μετ' αὐτοῦ ώς πρὸς τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀπόσπασματος.

Κατῆλθεν ἀπὸ τοῦ ὑψώματος μετὰ τοῦ Λουδοΐα, ὅστις ἔλαβε τὴν ἀδειαν ν' ἀπέλθη λέγων:

— Μεγαλειότατε, ζητῶ τώρα παρ' Τυμῶν νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε ὅπως ὑπάγω νὰ προγευματίσω εἰς τὸ στρατηγεῖον μου.

— Νὰ προγευματίσῃς τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς ἑσπέρας;

— Εἴμαι ἀκόμη νῆστις, Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ἀπλῶς ὁ Λουδοΐα.

‘Ο βασιλεὺς συγκινήθεις, διότι πράγματι ὁ ὑπουργός ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν, ἔστισε τὴν κεφαλήν, ἔτυψε φιλικῶς τὸν ώμον τοῦ Λουδοΐα καὶ εἶπεν αὐτῷ:

— Εἰσαι ἀγριάνθρωπος, ἀλλὰ πιστὸς εἰς τὸ καθῆκον πῆγανε ν' ἀναπαυθῆς.

“Επειτα συνέχεια.

ρησε προσεκτικῶς, ἡγέρθη, ἀφήρεσε τὸν πῖλόν του καὶ ἔχαιρετισεν.

— Θαρρεῖ κανεὶς πῶς μὲ γνωρίζει, εἴπε χάμηλοφώνως ὁ Ροβέρτος.

Μὰ ποῦ νὰ μ' ἔχῃ δεῖ. Τὸ βέβαιον εἶνε πῶς δὲν ἥλθε μὲ κακοὺς σκοπούς! Τί θὰ κανὴ ὅμως τόρος;

“Α! φεύγει... ἐπέρασε τὸ ἀριστερὸ του πόδι ἔξω ἀπὸ τὸν τοῖχο καὶ μὲ τὸ χέρι μὲ χαιρετᾶ, σὰν νὰ μοῦ λέγει: μένε ἡσυχος, θὰ ξαναλθῶ.

Τοιαύτας εἰκασίας ἐσχημάτιζεν ὁ κύριος δὲ Καρνοέλ, ὅτε αἰφνις εἶδε λάμψατα ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ μικροῦ δύο ἡτρία μεταλλαγῆς τῆς θέσεως τοῦ μυστηριώδους τούτου παιδός εὑρέθησεν ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τῆς σελήνης.

Τοῦτο ἤρκεσεν ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Ροβέρτου ἐπισκοτισθεῖσα ἀνάμνησις.

— ‘Ο Γῶγος, ἀνέκραξεν! εἶνε ὁ Γῶγος! . . . ναί, πράγματι εἶνε τὸ σκακάκι του μὲ τῆς τρεῖς σειρᾶς τὰ χρυσά κομβία. Πῶς δὲν τὸν ἐσυλλογίσθηκα προτίτερα;

Τὴν στιγμὴν ἔκεινην ὁ τολμηρὸς παῖς ἔξειλιπεν ὅπισθεν τοῦ τείχους.

— ‘Η κωμῳδία ἔληξε καὶ ὁ μόνος θεατὴς ἔκρινε καλὸν ν' ἀφήσῃ τὴν θέσιν του.

— Εσθεσε τὸ κηρίον, τὸ ὄποιον τόσον εύφωνος μετεχειρίσθη διὰ νὰ συνεννοθῇ μὲ τὸν ἀνέλπιστον σύμμαχόν του. Θὰ ἥτο ἀπρονοησία μεγάλην ἢ τὸ ἀφινενέ ἐπὶ πλέον εἰς τὸ παραθύρον, ἐπειδὴ οἱ ὑπηρέται τοῦ συνταγματάρχου ἀφεύκτως θὰ τὸν ἔβλεπον, ἐὰν διετάσσοντο νὰ κατέλθωσιν εἰς τὸν κηρίον.

— Ο Ροβέρτος κατῆλθεν ἥρεμα τὴν κυκλοτερή κλίμακα καὶ ἔσπευσε νὰ καθήσῃ παρὰ τὴν ἑστίαν.

Τὸ πῦρ ἔκαε πάντοτε, τὸ ὄδωρο ἔβρα-

ζεν ἐντὸς τοῦ σαμοθροῦ καὶ τὸ φῶς τῶν ἐκ πορσελάνης λυχνιῶν κατηνύγαζεν ἐπὶ τῆς τραπέζης, καταφόρτου ἐκ βιβλίων καὶ κυτίων σιγάρων.

Οὐδεὶς εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὴν βιβλιοθή-

κηνή, ἐν φρόνῳ διήρκει ἡ μακρὰ ἐκδρομὴ τοῦ Ροβέρτου.

Οι φύλακες βεβαίως παρέμενον ὅπισθεν τῶν θυρῶν, ἀγρυπνοῦντες σιωπηλῶς, ἐπει-

δὴ οὔτε ἡκούντο οὔτε ἐφάνιντο.

— Ο Ροβέρτος ἐσκέπτετο περὶ τῆς παρα-

δόξου ἐμφανίσεως τοῦ Γῶγου. Εὐκόλως ἀνεμνήσθη ὅτι ἀφικόμενος τὴν πρώτην

πρὸ τῆς αὐλείου θύρας παρετίθησε τὸ παιδίον παιζόντον μετ' ἄλλων παιδών ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου τῆς ὁδοῦ Βινιγύ, ὅτι δὲ

ἐκ τῆς ἐκπλήξεως του, διότι τὸν εἶδεν

ἐντὸς πολυτελοῦς ἀμάξης, ἐλησμόντος καὶ

νὰ τὸν χαιρετίσῃ.

— Ο κύριος δὲ Καρνοέλ πάντοτε ἔκαλο-

μεταχειρίζετο τὸν Γῶγον. Ἡγάπα πολὺ

τὴν εὐφυὴ φυσιογνωμίαν καὶ τοὺς θαρρα-

λέους τρόπους.

Πάντοτε δὲ ὁ Γῶγος ἔξεδήλου τὴν

πρὸς τὸν γραμματέα συμπάθειάν του. Ἡμι-

φισθήτε τὴν εὔνοιαν νὰ ἔκτελέσῃ τὰς

παραγγελίας του καὶ οἱ ὄφθαλμοι του ἔ-

λαμπον ἐκ χαρᾶς, ἀμαὶ ὁ Ροβέρτος τὸν ἄντεμειδεῖ διὰ τίνος ἐνθαρρυντικῆς λέξεως.

Δὲν ἥτο λοιπὸν παρατίθεντο ὅτι ἐδείκνυεν ἐνδιαφέρον εἰς τὴν τύχην ἀνθρώπου προστάτου του, τὸν ὄποιον ἡγάπα. Πῶς ὅμως ἐδυνήθη νὰ μαντεύσῃ τί συνέβη μετά τὴν εἰσόδον τῆς ἀμάξης, τῆς ὁδηγούσης τὸν Ροβέρτον καὶ τὸν αὐτοκαλούμενον κύριον Βριάρην;

— Ἐννοεῖται ὅτι ἐκ περιεργείκς ἐπληροφορήθη ὅτι τὸ μέγαρον ἐκεῖνο ἀνήκειν εἰς ἓνα Ρᾶσσον συνταγματάρχην, τὸν ὄποιον εἶχεν ἰδεῖ εἰς τοῦ κυρίου Δορζέρ, καὶ τοῦ ὄποιού τὸ δόνομα δὲν θὰ τῷ ἥτο ἀγνωστον.

— Ἀλλὰ πῶς ἐδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ ὅτι

ὁ κύριος δὲ Καρνοέλ δὲν ἔξηλθεν, ἀλλ' ὅτι

τὸν κατεκράτησαν διὰ τῆς βίας.

— Ἐπειδὴ βεβαίως ὅλ' αὐτὸν τὰ ἐσκέφθη,

ἀφοῦ ἀπεφάσισε τὴν αὐτὴν νύκταν ἀνέλθη διὰ τοῦ τοίχου τοῦ κήπου τοῦ κυρίου Βορισώφ, τρέχων τὸν κίνδυνον νὰ κατασυντρίβῃ πίπτων, παραλείποντες ὅτι ἥτο συνεργάτης.

— Ο Γῶγος, βεβαίως δὲν ἥτο κλέπτης,

καὶ ὁ Ροβέρτος ἥτο ἀδύνατον νὰ παρανοήσῃ τοὺς σκοπούς του, ἀφοῦ ἀντῆλλαξεν τὰ σημεῖα.

— Κατὰ πᾶσαν πεποίθησιν ὁ Γῶγος εἶχεν ἔλθει διὰ τὴν κατασκοπεύση τὸ μέρος, εἰς ὃ ἐνέκλεισαν τὸν κύριον δὲ Καρνοέλ καὶ ὅπως συνεννοηθῇ πρὸς αὐτόν.

— Καὶ πράγματι ἐπέτυχεν. Ἀλλὰ ἀπὸ μέρους τίνος θύρετο; Τίς τὸν ἐπεφόρτισε μὲ τὴν λεπτὴν ταύτην ἀποστολήν;

— Ήτο ἀδύνατον νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι μόνος αὐτὸς συνέλαβε τὴν ἰδέαν ν' ἀπελευθερώσῃ τὸν αἰχμάλωτον, οὔτε ὅτι εἰς τὰς δύναμεις του τὰς ἴδιας ἥθελεν ἀρκεσθεῖ.

— Αναχωρῶν ἔκαμε σημεῖον: — “Ἐλπίζε εἰς ἐμέ . . . η εἰς ἄλλους. Τίνας ἄλλους; Καὶ τίς λοιπὸν ἐδείκνυεν ἐνδικφέρον εἰς τὸν ἀπόντα;

— — “Αν ἔκεινη! ἐσκέφθη ὁ Ροβέρτος ωχριῶν ἐκ συγκινήσεως. Θὰ τὴν εἶδεν ὁ Γῶγος διαβαίνουσαν διὰ τῆς αὐλῆς καὶ θὰ τὴν ἐπλησίασε διὰ νὰ τῆς εἰπῇ ὅτι μὲ εἶδε νὰ εἰσέρχωμαι συνοδεύσμενος παρ' ἐνός ἀγγώστου, εἰς τὸ μέγαρον τοῦ κυρίου Βορισώφ.

— Εκείνη δὲ ἀφοῦ γνωρίζῃ ὅτι ὁ Ρᾶσσος αὐτὸς ἐπροξένησε τὴν δυστυχίαν μου θὰ ἐμάντευσε τὴν ἀλήθειαν.

— “Α! ἐάν τὴν ἐμάντευε! Θὰ μ' ἐσυγχωρεῖ, διότι δὲν ἐπῆγα σήμερον εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλώνης, θὰ ἐνοούσεν ὅτι συνελήφθην εἰς παγίδα καὶ ὅτι μ' ἐκράτησαν διὰ τῆς βίας.

— Θ' ἀνθίστατο εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πατρός της, μέχρις οὐ ἥθελα δυνηθῆ νὰ τῆς ἔξηγήσω ὅποια κακὴ τύχη μὲ καταδιώκει.

— Οι ὄφθαλμοί του ἔλαμπον ἐκ χαρᾶς.

— Ηλπίζε δὲ ὅτι τὸ πᾶν δὲν ἀπώλετο.

— Η λάμψις ὅμως αὐτὴ τῆς ἐλπίδος ἀπεβίσθη ὄγρηγορα.

— — “Οχι, ἐψιθύρισεν, οχι . . . εἰμαι τρελός. ” Αν ἡ Ἀλίκη ἐγνώριζεν ὅτι εἰμαι

FORTUNÈ BOISGOBEY

ΤΟ ΚΟΜΜΕΝΟ ΧΕΡΙ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

[Συνέχεια]

Τίνος φίλου; Δὲν εἶχεν πλέον φίλους, ἀν ἥτο ἀληθές, ὅτι οἱ μόνοι πιστόι μένων αὐτοῦ, Ἰούλιος Βινιορύ, ἔπαυσε νὰ τὸν ὑπερασπίζηται καὶ προσεπάθει νὰ τὸν ὑποειδείσῃ παρὰ τὴν Ἀλίκην. Ἀλλώς τε, οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ ἐδύνατο νὰ γνωρίζῃ διὰ τὸν Ροβέρτος δὲ Καρνοέλ ἥτο κεκλεισμένος εἰς τὸν οίκον τοῦ συνταγματάρχου Βορισώφ. Ἀφοῦ ἐπὶ τινα δευτερόλεπτα παρετή-